

Sygn. akt II UK 569/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...), w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P. o emeryturę, oddalił apelację wnioskodawcy K. D. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 14 maja 2014 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 11 czerwca 2013 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury, wobec nieudowodnienia wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (organ rentowy uznał 24 lata, 8 miesięcy i 6 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 5 dni okresów nieskładkowych).

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wnioskodawca nie wykazał, by łączyła go z ojcem umowa o naukę zawodu czy też odbywanie praktyk, ani, że jako członek rodziny rzemieślnika po ukończeniu 16 roku życia współpracował z nim przy prowadzeniu tej działalności, stąd nie było podstaw prawnych do zaliczenie

wnioskodawcy wskazanych przez niego okresów wykonywania pracy sezonowej w okresie letnim, po ukończeniu przez niego 16 roku życia (w latach 1969 do 1974 r.) w ramach prowadzonego przez jego ojca zakładu budowlanego. Ojciec wnioskodawcy nie był także właścicielem zakładu budowlanego, w którym wnioskodawca pracował w czasie wakacji. Ponadto praca ta miała w spornym okresie nieformalny, niesystematyczny i dorywczy charakter.

Od powyższego wyroku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł skargę kasacyjną i zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 2 § 1 pkt 1 w związku z art. 6 § 1 i 2 pkt 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że stała praca wykonywana przez młodocianego w okresie wakacji, za którą młodociany (wnioskodawca) otrzymywał normalne wynagrodzenie, nie jest okresem ubezpieczenia społecznego z tytułu wykonywania pracy, „także mimo tego, że na podstawie przepisów obowiązującym w tym okresie składki nie były odprowadzane na indywidualne konta ubezpieczonych, tylko były płacone przez pracodawcę globalnie od liczby zatrudnianych pracowników”, art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez błędną wykładnię, co doprowadziło do odmowy przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury, mimo spełnienia wszystkich warunków koniecznych do jej przyznania. Pełnomocnik wskazał także na naruszenie przepisów postępowania - art. 233 k.p.c. poprzez „uchybiecie zasadom logicznego rozumowania i przyjęcie, że mimo wykonywania pracy w wyznaczonym miejscu i czasie, wykonywania poleceń pracodawcy oraz otrzymywania za wykonaną pracę wynagrodzenie, od wynagrodzenia odwołującego przez okres jego zatrudnienia (w okresach lipiec-sierpień w latach 1969-1971) nie były odprowadzane składki na świadczenie społeczne, mimo tego, że w spornym okresie składki te odprowadzane były od funduszu wynagrodzeń podlegającego oskładkowaniu”, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i wydanie wyroku, co do istoty sprawy i „uwzględnienie wniesionego odwołania poprzez doliczenie odwołującemu się do

posiadanych przez niego okresów składowych i nieskładkowych okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu w latach 1969-1974 z tytułu pracy w firmie budowlanej należącej od 1964 r. do J. N.”, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu albo innemu równorzędnemu sądowi do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono istnieniem w rozpoznawanej sprawie istotnego zagadnienia prawnego – „czy młodociany (16 lat), który wykonywał pracę w zastępstwie za innego pracownika (w okresach lipiec-sierpień w latach 1969-1971) w pełnym wymiarze czasu zatrudnienia, za wynagrodzeniem, w miejscu i czasie wskazanym mu przez pracodawcę, pod jego nadzorem, wykonując jego polecenia, mimo tego, że zatrudnienie to nie zostało sformalizowane, poprzez podpisanie umowy o pracę (przy czym sytuacja ta miała miejsce w okresie kiedy składki na ubezpieczenia społeczne odprowadzane były przez pracodawcę globalnie od liczby pracowników, a nie na indywidualne konto pracownika), to czy taki okres zatrudnienia młodocianego jest okresem podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym i zostać zaliczony do okresu składkowego, o którym mowa w art. 6 § 1 i 2 pkt 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa i jego prawidłowego stosowania. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania zagadnienia prawnego, także przytoczenia jego podstaw (konkretnych przepisów prawnych), wskazania, dlaczego jest ono istotne

oraz argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841), przy czym podstawa taka nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii sformułowanego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a skarżący nie przytoczył istotnych okoliczności uzasadniających zmianę utrwalonej judykatury (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Tymczasem wskazywane w skardze kasacyjnej istotne zagadnienie prawne w istocie jest pozorne i zmierza jedynie do podważenia poczynionych w sprawie ustaleń, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, niezakwestionowanych skutecznie w skardze kasacyjnej.

Wobec powołanego w skardze kasacyjnej naruszenia art. 233 k.p.c., należy stwierdzić, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, który rozpoznając skargę kasacyjną w granicach jej podstaw, jest związany z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wskazany w art. 233 k.p.c. W tej części skarga kasacyjna wnioskodawcy nie została więc oparta na ustawowej podstawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, niepublikowany).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.